

ÄDELLÖVPRISTAGARE 2010

Ekfrämjandets rikspris för 2010 tilldelas Carl von Friesendorff

Carl von Friesendorff har stor förkärlek för lövskog, dess anläggning, skötsel och användning. Detta har han och hustru Eli-

Carl von Friesendorff

Foto: U. Olsson

sabet på gården Silvåkra, strax öster om Lund, visat genom att med en långsiktig planering och strategi och med ett idogt arbete fortsätta fader Göstas ambition att öka lövskogsandelen på gården. I dag är över hälften av Silvåkras skogsmark be vuxen med lövskog, främst bok, björk och ek, men även al, ask, alm samt ytterligare allehanda triviala lövträdsarter.

På gården har icke oväsentliga arealer lövträd avsatts som natura 2000-områden och som K-bestånd, vilket vittnar om Carl och Elisabets engagemang för den biologiska mångfalden såväl som för det rörliga friluftslivet. Allmänheten är alltid välkommen till parets välskötta skogar och då speciellt de högkvalitativa ekbestånden och till natura 2000-områdena, där ett fågeltorn för tjänstfullt byggts.

Carl och Elisabets intresse för utveckling av lövskogens anläggning och skötsel samt biotoper i och runt lövskog är väl omvittnade av forskare på Lunds universitet, vilka under många år varit välkomna att bedriva forskning på Silvåkras marker och i Krankesjön. Carl var dessutom en starkt drivande kraft för genomförandet av "Ädel lövskogsprojektet" i Sveriges lantbruksuniversitets regi.

När Skåneskog inlemmades i Södra Skogsägarna Ekonomisk Förening följde Carl med som styrelsemedlem in i den nya föreningen. Där värnade Carl den övergångsparagraf som angav att Södra Skogsägarna skulle främja

lövskogens skötsel och användning. Kan ske är det Carls flitiga motionerande och argumenterande i Södras styrelse och på SBO-möten, som på senare år burit frukt i och med att Södra anställt en lövskogs specialist och att Södra Timber AB förvärvat Wernerträ och nu även inlett provsågningar på Trarydssågen.

Mot bakgrund av det förtjänstfulla arbete Carl lagt ned för lövskogens skötsel och vidareförädling är han en synnerligen god representant för Ekfrämjandet och värdig mottagare av 2010-års rikspris.

Ekfrämjandets styrelse

Ekfrämjandets länspris för Västergötland 2010 tilldelas Åke Carlsson

Åke Carlsson har som ingen annan i landet förmedlat trädens och speciellt ekens kulturhistoria för en större publik. Hans mångåriga undersökningar i arkiv och dokumenterande av gamla träd med tyngdpunkt i västra Sverige har resulterat i bland annat de praktfulla och mycket läsvärda bokverken "Gamla ekar" (tillsammans med fotograf Tore Hagman) samt "Gastekar och väckefuror" (tillsammans med Nils Forshed och Eva-Lena Larsson). Åke förmedlar sin djupa kunskap på ett ödmjukt och initierat sätt och är en mycket uppskattad föreläsare.

Tidigare har Åke Carlsson tillsammans med Tore Hagman och Gunnar Arnborg givit ut den mycket uppmärksammade boken "Mulens marker".

Sedan 2008 är Åke hedersdoktor vid samhällsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet för sina insatser för bevarandet av det nordiska kulturlandskapet.

Åke Carlsson har sedan början av 1970-talet arbetat för att öka och sprida kunskapen om det nordiska odlingslandskapet. Dels har han byggt upp stora insikter om förutsättningarna för dess bevarande, dels spridit dessa.

Kännetecknande för Åke Carlssons kultur-, natur- och miljöarbete är gränsöverskridandet. Han är kulturhistoriker

och ekolog, teoretiker och praktiker, naturvetare och humanist.

Åke är föregångare till de riksomfattande inventeringarna av ängs- och hagmarker som kom att drivas av Naturvårdsverket. Bland annat arrangerade han under cirka 10 år praktiska slätterkurser med ett femtiotal deltagare.

Åke Carlsson är en värdig mottagare av Ekfrämjandets länspris 2010.

Ekfrämjandets styrelse

Ekfrämjandets länspris för Östergötland år 2010 tilldelas Carl von Essen

Carl von Essen äger fastigheten Ulvåsa 1:7 med flera som ligger högt och vackert belägen vid sjön Boren där Östergötlands skogsbygd från norr möter slätten. Egenheten har lång historisk kontinuitet och kan spåras tillbaka till Heliga Birgitta. Markerna består av mycket bördiga sluttningar mot sjön men också av låglänta fuktiga marker varför en ovanligt stor andel av fastigheten utgörs av lövskog.

På fastigheten finns vackra bestånd av framför allt ask och alm med inslag av ek, lönn och körsbär. Flera av askbestånden är anlagda ursprungligen med tanken att producera ekrar till hjul. När bestånden var mogna att skördas och dessutom drabbades av askskottsjukan blev virket i stället golv och interiörpaneler. På fastigheten finns även ett relativt nyanlagt bokbestånd vilket är ovanligt så här långt norr ut.

I omställning 90 har låglänta marker planterats med flera olika provenienser av björk men också med hybridasp. Planteringarna har visat på mycket lyckade resultat och också visat på produktionspotentialen hos snabbväxande lövskog.

Carl von Essen som nu förvaltar egenheten har gjort sig känd som en entusi-

astisk lövskogsskötare som fortsatt i tidigare generationers spår.

Ulvåsa är ofta värdfastighet för olika exkursioner och resultaten därifrån har på ett aktivt och positivt sätt bidragit till kunskapen om lövträden och deras skötsel.

Carl von Essen är en värdig mottagare av Ekfrämjandets länspris 2010.

Ekfrämjandets styrelse

Ekfrämjandets länspris för Blekinge år 2010 tilldelas Carina Nilsson

Carina Nilsson äger och bor på fastigheten Stockholms by i Backaryds socken. Hon är en mycket aktiv skogsägare som varken räds svåra beslut eller att dra igång motorsågen.

Carina ser ädellövet både som produktion, tradition och attraktion. Ur alla aspekter vill hon att det ska skötas på rätt sätt. Carina är den som lyssnar och tar

råd från flera håll. Hon söker kunskap metodiskt och gör inget utan grundliga förberedelser. När kunskapen inhämtats och visionen är klar är hon oerhört målmedveten och snabb att verkställa. Det kan gälla att hugga fram en hassellund under ask, röja fram ädellöv längs vägen såväl som att gallra i det gamla vackra ekbeståndet som finns på fastigheten.

Carinas intresse för det estetiska gör att hon värdesätter variationen i skogen och här har ädellövet en särskild plats.

Gårdens långa tradition att ta tillvara ekens ekonomiska och estetiska värde passar bra ihop med Carinas egen stil som skogsbrukare.

Det är inte enbart på den egna fastigheten Carinas engagemang för ädellövet kan ses. Som aktiv i Grenverket, under senare tid som ordförande, är hon en god ambassadör för ädellövets alla värden.

Carina Nilsson är en värdig mottagare av Ekfrämjandets länspris 2010.

Ekfrämjandets styrelse